

วารสารความเป็นธรรมทางสังคมและความเหลื่อมล้ำ

ปัจจัยสังคมกำหนดการใช้ยาเสพติดกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้ยาเสพติด

Social determinants of drug use and the development of the quality of life of drug users

ศยามล เจริญรัตน์^{ก1}

Sayamol Charoenratana^a

^กหน่วยปฏิบัติการวิจัยความมั่นคงของมนุษย์และความเท่าเทียม
สถาบันวิจัยสังคม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^aHuman Security and Equity Research Unit, Social,
Research Institute, Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

ปัญหาการใช้ยาเสพติดส่งผลกระทบต่อบุคคลและสังคมและเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงในทุกสังคม เมื่อมีการเสพยาและติดยาเสพติดจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้เสพยาไปจนถึงบุคคลรอบๆ ตัวของผู้เสพยา การศึกษานี้มุ่งหาปัจจัยสังคมที่กำหนดการใช้ยาเสพติดของผู้เสพยาเพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้เสพยา งานชิ้นนี้เลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลจากผู้เสพยาที่ผ่านระบบบำบัดรักษาจำนวน 25 รายด้วยการสุ่มแบบกึ่งอนินทรีย์ ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยสังคมที่กำหนดการใช้ยาเสพติด แบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแวดล้อม ที่ประกอบด้วย วิถีชีวิตและพฤติกรรมการใช้ชีวิตและคนรอบข้าง เครือข่ายทางสังคมและชุมชน การใช้ชีวิต และโครงสร้างทางสังคม ดังนั้นการทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในกลุ่มผู้เสพยา คือการปรับเปลี่ยนปัจจัยในแต่ละระดับในการแก้ปัญหา ซึ่งทำที่สุดของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีคือ 1) การมีชีวิตที่มั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมหรือในความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสพยาและคนอื่นๆ 2) การมีอิสรภาพในการตัดสินใจและในด้านกายภาพ และ 3) การมีชีวิตครอบครัวที่ดี

¹Corresponding author, saya21@yahoo.com

คำสำคัญ: ปัจจัยสังคมกำหนดการใช้ยาเสพติด; คุณภาพชีวิต; ผู้ใช้ยาเสพติด

Abstract

The drug problem has adverse effects on individuals and society and is a severe problem in every society. When individuals use drugs and become addicted, it affects not only their own quality of life but also that of the people around them. This article aims to identify the social determinants of drug use in order to develop guidelines for improving the quality of life of drug addicts. This study used qualitative research and collected data from 25 drug users who had undergone treatment through snowball sampling. The study revealed that social factors determining drug use can be categorized into two main parts: personal factors and environmental factors, which include the lifestyle and behavior of people around the drug user, their social networks and communities, as well as societal structures. Therefore, addressing these factors at each level can contribute to improving the quality of life among drug users. Ultimately, a good quality of life for drug users entails having a stable life both economically and socially, maintaining positive relationships with others, having freedom in decision-making, and experiencing physical well-being, as well as enjoying good family life.

Keywords: Social determent of drug use; Quality of life; Drug user